

Sasuri Paulus ka dua hia dhèu parcaya ètu kota Korintus 2 Korintus

Lii Maho'o

¹ Sasuri ne nèti ja'a, Paulus. Ama Lamatua pua-paleha ja'a sèna ka laku lola nèti Yesus Kristus dènge dhèu asa mia-mia. Yesus Kristus èèna, dhu Ama Lamatua paj'uj'u karèi nèti uru-uru ka. Ari èdhi Timotius ètu ne'e kahèi. Na hia lii mah'o.

Ja'a pa'adhu sasuri ne'e mi dhèu parcaya aa'i-aa'i dhu biasa pakaboko ètu kota Korintus dènge propensi Akaya.☆ ² Ja'a sabaj'a mi Ama èdhi, nuka Ama Lamatua, dènge Kètu èdhi, Yesus Kristus. Ja'a manèngi ho Rèngu pad'elo d'ara hua iia Ra dènge miu, sèna ka miu mamuri dame dènge mera-milu.

Paulus manèngi makasi mi Ama Lamatua

³ Dad'èi jì'i ka ladhe dhèu aa'i-aa'i ded'e padedha-dedha kolangara Ama Lamatua. Te Nèngu èèna, Ama nèti Kètu èdhi, Yesus Kristus. Rasa kasia aa'i-aa'i kapua nèti Nèngu, aa Nèngu ka dhu pa'èra d'ara èdhi. ⁴ Nèngu ka pamaho'o d'ara èdhi ladhe èdhi ètu d'ara sasusa. Nèti èèna ka, èdhi kahèi bisa pamaho'o dhèu leo dhu paraga dènge sasusa. Te èdhi bisa pa'èra d'ara rèngu, sama sèmi Lamatua pa'èra le d'ara èdhi.

☆ **1:1** Lii Lolo nèti Dhèu Pajuu-paleha 18:1

⁵ Kristus abhu le susa ae-ae hia èdhi. De, lula Kristus rasa le susa sèmi èèna, nèti èèna ka Ama Na pa'èra d'ara èdhi taruu, ladhe èdhi paraga dènge susa. ⁶ Ladhe ji'i ètu ne'e abhu susa, Ama Lamatua pa'èra d'ara ji'i. Aa ladhe ji'i paraga dènge j'aj'èra, hèia taha dènge d'ara taleo, na, miu hud'i me'a kahèi, Lamatua pake j'ara sèmi ne'e sèna ka pa'èra d'ara miu, ho patalale miu nèti koasa bhabhelu-katub'a. Te ladhe miu abhu sasusa sama sèmi ji'i, Lamatua pa'èra d'ara miu, sèna ka miu bisa taha mere dènge d'ara taleo kahèi. ⁷ Nèti èèna ka, ji'i nge'a mèu, na, miu bisa taha mere dènge èra. Te ji'i nge'a, na, ladhe miu abhu j'aj'èra sama sèmi ji'i, Lamatua pa'èra d'ara miu, aa Nèngu pa'èra d'ara ji'i kahèi.

⁸ A'ari aa'i-aa'i! Dad'èi ji'i sèna ka miu me'a mèu sasusa dhu ji'i abhu ètu propensi Asia. Ji'i rasa bia, risi nèti dhu ji'i bisa pasae, toke ji'i oe ele ngangee, lula ji'i pangee, na, ji'i madhe kèna. ✧ ⁹ Ji'i rasa bia, nuka sèmi dhèu èci ropa tadèngi hakim pama'ète hahuku pamadhe ne. Te ngaa aa'i-aa'i se j'aj'i, sèna ka ji'i parcaya Ama Lamatua, aa baku parcaya ngi'u ji'i unu mi. Te Lamatua èèna ka dhu unu koasa ho pamamuri hari dhèu madhe. ¹⁰ Nèngu ka dhu pakaj'èu *le* ji'i nèti bhabhelu, lod'o ji'i oe madhe. Bèli-camèd'a Nèngu *neo* pakaj'èu ji'i nèti bhabhelu-katub'a kahèi. Aa ji'i ma'ète boe sanao, sèna ka Na pakaj'èu *taruu* ji'i nèti bhabhelu-katub'a. ¹¹ Ladhe miu loe boe sabaj'a hia ji'i, èèna ka soru-bara ji'i kahèi, te Ama Lamatua *neo* tao j'ara dhu be'a ae-ae hia mi ji'i. Nèngu tao j'ara èèna, lula

✧ 1:8 1 Korintus 15:32

dhèu ae dhu sabaj'a hia ji'i. Hèia lod'o dhèu ae sanèd'e ji'i, rèngu manèngi makasi ae-ae mi Ama Lamatua kahèi.

Paulus nelu tao dhu hiu

¹² Ji'i bisa koa-kad'iri iisi ji'i, lula ji'i nge'a ètu d'ara iiki ji'i, ngaa dhu ji'i ad'u-ue ètu rai-haha ne, madhutu dad'èi Lamatua dhu Na pangèd'u mi ji'i. Ji'i rai boe nèti sasab'a-la'a ne, sèna ka dhèu aa'i-aa'i bisa rèdhi ji'i sab'a dènge d'ara mola. Ji'i pakako sasab'a ji'i, pake boe mamèu* dhu mai nèti rai-haha ne, te ngaa mamèu dhu kapua na nèti Ama Lamatua. Te Lamatua pad'elo d'ara hua iia Na mi ji'i. Nèti èèna ka, ji'i bisa asa tabha èra ètu d'ara sasab'a-la'a lod'o ji'i bera-bera dènge miu. ¹³ Ja'a suri hia miu dhodhoka j'ara-j'ara dhu miu bisa baca aa bisa me'a mèu. Limuri ne miu me'a le naneo ja'a cahag'e. Te ngaa ja'a sanao, sèna ka bèli-camèd'a miu bisa me'a mèu risi hari. ¹⁴ Ne'e ne, miu me'a ciki era lula-nèti ji'i se. Te ngaa èèna na, lod'o Kètu èdhi, Yesus Kristus mai hari ka, ja'a ke'a, na, miu me'a j'ara ae-ae. Dènge j'ara ne'e, miu bisa koa-kad'iri ji'i, sama sèmi ji'i koa-kad'iri miu kahèi.

¹⁵ Lula ja'a ke'a, na, miu me'a j'ara aa'i-aa'i se, nèti èèna ka ca hari na, ja'a pama'ète kore le, ho dhiu ngad'o hari miu, sèna ka miu bisa abhu mènghi-nale dua hari. ¹⁶ De uru èèna ja'a dhu pangee, ladhe j'aj'i laku asa propensi Makedonia,

* **1:12** A'abhu Paulus ètu ne'e, nuka 'mamèu dhu tao dhèu ngangee madhera, do re'a j'ara-j'ara madhutu ngangee Lamatua'. Dènge sèmi èèna 'mamèu' ne, mesa boe nèti kahadhu di, te ngaa nèti d'ara kahèi.

na, ja'a bisa dhuli ngad'o miu. Ho ladhe ja'a lèpa nèti Makedonia, ja'a bisa dhuli hari pa'asu-pareo dènge miu. Dènge sèmi èèna, miu bisa soru-bara ja'a, ho bisa laku taruu asa propensi Yudea.✧

¹⁷ Te ngaa tasamia? Lod'o-lod'o ja'a peka, neo dhiu pangad'o dènge miu, ele boe mi pangee, na, ja'a uri kore mèka, si? Do, miu pangee, na, ja'a dhodhoka pama'ète madhutu dad'èi d'ara ja'a di, sama sèmi dhèu leo ètu rai-haha ne, si? Do, miu pangee, na, ja'a ne dhèu dhu peka leo, tao leo, ho d'èi, peka na, “Oo.” Aa te ngaa ja'a ngee ètu d'ara ja'a, na, “Aad'o!” Ele boe miu pangee, na, ja'a sèmi èèna ka, si? ¹⁸ Èdhi bisa parcaya Ama Lamatua, lula Nèngu peka ca j'ara, tatu Na tao madhutu. Nèti èèna ka, ji'i sama sèmi èèna kahèi. Ladhe ji'i dhaa, peka na, “Oo,” na ji'i pangee boe, na, “Aad'o.”

¹⁹ Ja'a, Silas dènge Timotius dhu aj'a le miu lula-nèti Yesus Kristus, Ana Ama Lamatua. Nèngu dhu kapod'e-kabèli boe, peka na, “oo”, te ngaa a'abhu na, “aad'o”. Nèngu ne ub'a boe, te ladhe Na peka na, “oo”, a'abhu Na tare'a-re'a, “oo”.✧ ²⁰ Madha j'ara aa'i-aa'i dhu Ama Lamatua pajaji tèke, èèna na Na paj'aj'i si. Nèti èèna ka, ladhe Yesus pamo a ca j'ara, peka na, “oo”, èdhi bisa dhaa, na, “Tare'a! Lèke sèmi èèna!” Lula ji'i nge'a le ngaa dhu Yesus neo tao. Ji'i peka j'ara ne, sèna ka pad'elo dadedha Ama Lamatua. ²¹ Lamatua ne'e ka dhu hag'e nare miu dènge ji'i. Nèngu ka dhu ded'e nare èdhi, sèna ka

✧ **1:16** Lii Lolo nèti Dhèu Pajuu-paleha 19:21 ✧ **1:19** Lii Lolo nèti Dhèu Pajuu-paleha 18:5

j'aj'i dhèu unu Na. Nèngu kahèi dhu tao èdhi taha taruu. ²² Nèngu ka dhu hia Roh Na, ho uri èdhi, aa pad'elo hia èdhi ngaa dhu Nèngu neo tao. Èèna nuka sèmi dhèu èci dhu tao tadha mi mèdha èci, sèna ka peka na, mèdha èèna unu nèngu.

²³ Ja'a manèngi, sèna ka Lamatua mesa Na j'aj'i sakasii mi lii padhai ja'a ne. Te Lamatua ne'a d'ara ja'a. Nèngu ne'a, nga tao ka ja'a lake kore mèka dhiu asa Korintus. Ja'a ko'o boe pamakae miu, nèti èèna ka ja'a dhae dhiu mèka.

²⁴ Ji'i ngo'o boe pakapai ngi'u j'aj'i dhèu kapai, ho laka-seti miu, peka na, miu hud'i parcaya mi cee. Te ngaa ji'i sab'a sama-sama dènge miu, sèna ka d'ara miu bisa karej'e-karae. Te miu bisa taha pa'èra, lula miu lèka Ama Lamatua.

2

¹ De ja'a unu ku dhu pama'ète, na, ja'a bisa mèka dhiu ngad'o miu, sèna ka baku pabia miu aa'i-aa'i mi. ² Te ladhe ja'a pabia d'ara miu, na, cee hari ka dhu pakarej'e d'ara ja'a? Dhoka miu di. Te ngaa ladhe ja'a dhiu d'ara lai-lai ne, ja'a pabia miu. ³ Nèti èèna ka, sasuri ja'a dhu uru èèna, peka na, ja'a lake kore mèka dhiu asa miu. Ja'a tatae era, sèna ka miu pamola mere ku lii langu miu. Hèia ropa ja'a dhiu, ja'a rasa bia heka, lula lii langu miu sèra. Te dhu lèke mola-mola, na, miu se ka dhu pakarej'e d'ara ja'a. Ja'a tadhe mèu miu se aa'i-aa'i mi. Ka ja'a ke'a mèu ladhe d'ara ja'a karej'e, na, d'ara miu sèmi èèna kahèi. ⁴ Lod'o ja'a suri sasuri dhu uru èèna hia miu, ja'a rasa susa dènge d'ara ja'a roe. Ja'a

pahaa èi madha ae-ae. Te ngaa ja'a suri sèmi èèna, sèna ka miu me'a sasue ja'a mi dedha miu. Te ja'a suri boe j'ara ne, ho pasusa miu.

Pabhèlu eele sasala dhèu
(1 Korintus 5:1-13)

⁵ Ètu talora juma'at miu sèra, abhu ca dhèu dhu pasusa d'ara dhèu ae. D'ara ja'a susa kahèi lula tatao dhèu èèna. Masi ka tatao nèngu ne lèke iia boe mi ja'a, te ngaa dhu lèke ae mi miu. ⁶ Ja'a padhai lii pa'ae heka, te ae ka nèti miu dhu pasanèd'e nèngu le, hèia na ele-ho'a le.

⁷ De limuri ne miu pabhèlu eele ka sasala na, aa padhai lii pabe'a-be'a ka dènge ne. Te mage dhoka dhèu ne pakaj'èu iisi. ⁸ Nèti èèna ka, ja'a manèngi sèna ka miu pa'asu-pareo dènge ne, ho pa'èra d'ara na, peka na, miu sue nèngu taruu.

⁹ Ja'a suri sasuri ja'a dhu uru èèna, ho neo uji miu. Te neo ke'a, na, miu tao dhu lèke, dènge tao madhutu aa'i-aa'i dhu ja'a paredha mi miu.

¹⁰ Ladhe miu tèka heka d'ara, aa pabhèlu eele sasala dhèu, na, ja'a madhutu kahèi ngaa dhu miu pama'ète mere le. Ladhe abhu sasala na dhu ja'a parluu pabhèlu, na, ja'a pabhèlu eele sasala dhèu èèna kahèi. Ja'a tao sèmi èèna ka ètu madha Kristus, sèna ka j'aj'i conto dhu be'a hia miu. ¹¹ Te ja'a d'èi boe ladhe dhèu aae nidhu sii nare èdhi, sèna ka segi èdhi. Èdhi hud'i te'a ku naneo aapa nèngu. De baku pagoa iisi!

D'ara Paulus mau boe ètu Troas

¹² Uru èèna, lod'o ja'a ètu kota Troas, ho aj'a dhèu lula-nèti Lii Lolo Be'a Yesus Kristus, Lamatua bhoke j'ara hia ja'a. ¹³ Te ngaa d'ara

ja'a mau boe, lula ja'a paraga boe dènge ari ja'a Titus ètu nèi. Hèia ja'a palangu lii dènge dhèu parcaya ètu Troas sèra, ka pakèd'i asa propensi Makedonia.✧

Kristus ka hia èdhi segi

¹⁴ Te ngaa, masi ka ja'a ètu mia èèna ka, ja'a manèngi makasi ae-ae mi Ama Lamatua. Te Kristus lab'a le j'ara-j'ara dhu bhelu-katub'a, ka Na segi le. Aa èdhi pa'èki dènge Ne kahèi. Nèti èèna ka, Ama Lamatua pad'elo taruu, peka na, èdhi j'aj'i dhèu unu Na. De ropa èdhi peka dènge dhèu lula-nèti Kristus, èèna nuka sèmi hèn mènghi èci, dhu dhèu aa'i-aa'i sangèd'u rare.

¹⁵⁻¹⁶ Uru-uru sèra, lod'o dhèu Yahudi tao korban tunu, sèb'u hèn gèmu na ca'e asa Lamatua, ho pakarej'e d'ara Na. Èdhi èci èèna kahèi dènge hèn mènghi èci, dhu pasanèd'e Lamatua lula-nèti Kristus. Te ngaa bagi mi dhèu cahag'e, èdhi èci èèna ka dènge hèn badha madhe. Te ladhe dhèu dhu mamuri pakaj'èu nèti Lamatua rèdhi mamuri èdhi, èèna pasanèd'e rèngu, peka na, bèli-camèd'a rèngu madhe, aa cèri eele nèti Lamatua. Te ngaa mi dhèu cahag'e hari, èdhi èci èèna ka dènge hèn mènghi èci. Te ladhe dhèu dhu mamuri mola rèdhi mamuri èdhi, èèna pasanèd'e rèngu tasa mera mia Kristus hia mamuri mi èdhi, aa pala-bagi hia rèngu mamuri toke d'ai mia-mia. Dhèu rai-haha cee ka dhu bisa ad'u-ue j'ara se aa'i-aa'i? Aad'o, sina ma?

¹⁷ Sanèd'e, te ji'i se sama boe dènge dhèu leo dhu aj'a Lii Holo-Nori Lamatua, sèna ka abhu

oto nuka sèmi pahia-pahèli pake Lii Holo-Nori Lamatua. Ji'i se sèmi boe èèna! Ladhe ji'i padhai lii, dhèu aa'i-aa'i bisa ladhe rèdhi iia-ia, peka na, ji'i aj'a-nori dènge d'ara mola. Lii padhai ji'i kapua nèti Ama Lamatua. Aa mamuri ji'i pa'èki dènge Kristus.

3

Dhèu unu Lamatua dhu pakako Lii Pajaji Hiu

¹ Baku pangee, na, ji'i mulai padhai lii padedha iisi. Aad'o! Tao-tao miu pangee, na, ji'i sama sèmi dhèu leo dhu parluu ngèti sasuri hia miu dhu manèngi, ho miu sèmi ji'i dènge be'a, heka ji'i bisa pakako sasab'a-la'a ji'i, do? Do, ji'i parluu manèngi sasuri sèmi èèna kahèi nèti miu, ho ngèti asa dhèu leo? Aad'o, si? ² Te sasuri ijin ji'i dhu abhu le. Sasuri ijin èèna nuka miu se. Te ji'i nge'a j'ara ae-ae nèti mamuri miu. J'ara se dhu tèke le ètu d'ara ji'i. Dhèu aa'i-aa'i bisa baca mamuri miu; nèti j'ara ne'e ra tadhe hua-hela nèti sasab'a-la'a èdhi. ³ Te dhu lèke le, na, miu nuka sèmi sasuri èci dhu Kristus suri nare le. Hèia Na pangèd'u mi ji'i. Kristus pake boe tinta ho Na suri sasuri ne, te ngaa Na pake Roh Mola-Mèci nèti Lamatua dhu Mamuri. Kristus kahèi dule boe Lii Lolo Be'a Na ètu hadhu kabel, nuka sèmi Ama Lamatua tao hia Musa. Te ngaa Kristus dule ètu d'ara èdhi dhu mamuri.✧

⁴ Ji'i bisa parcaya mi Ama Lamatua, na, j'ara se'e mema lèke tare'a, lula Kristus ka dhu pad'elo sèmi èèna. ⁵ Ladhe dhoka nèti ngi'u

✧ **3:3** Kalua nèti Masir 24:12, Yermia 31:33, Yeskial 11:19, 36:26

ji'i mesa mi, na, ji'i se unu boe koasa ho ad'u-ue ngaa-ngaa. Te koasa dènge hak dhu ètu ji'i, kapua na nèti Ama Lamatua. ⁶ Lamatua ka dhu ded'e ji'i j'aj'i dhèu sab'a Na, dhu lole dènge dhèu lula-nèti Lii Pajaji Hiu Na. Te ngaa Lii Pajaji Hiu Na èèna lula boe madhutu atora rupa-rupa, te ngaa lula-nèti dhèu pa'èki dènge Roh Mola-Mèci. Ladhe dhoka tao madhutu iia d'ara di atora sèra, èèna nuka sèmi d'ara rèngu dhu madhe le dènge unu boe mamuri dhu lèke, dhu ma'ète boe èèna. Te ngaa ladhe dhèu mamuri pa'èki dènge Roh Lamatua, nèngu unu mamuri dhu lèke.✧

⁷ Uru-uru sèra, ropa Ama Lamatua dule Atora Na ètu hadhu kabela sèra, èèna mema be'a seli eele. Te ngaa masi ka dhèu madhutu aa'i Atora sèra, rèngu pacèri era dènge Ama Lamatua. Ka ropa Musa sèmi nare Atora se'e, rèhu na kaha'a. Nèti èèna ka, dhèu Isra'el bisa boe ladhe patae rèhu na. Te ngaa nèbhu-nèbhu ka, kaha'a ne ele.✧ ⁸ De ladhe dhu suri tèke ètu hadhu bisa abhu kale'e sèmi èèna, na, tasamia hari dènge ngaa dhu Roh Lamatua tao tèke le ètu d'ara èdhi? Tatu risi hari, si? ⁹ De Atora ne paj'uj'u, na, èdhi hud'i pasae tare ku huku madhe, ho pacèri nèti Lamatua, lula èdhi tao boe madhutu Atora aa'i-aa'i sèra. Masi ka sèmi èèna, te ngaa Atora ne èra taruu era nèti Lamatua. Te ngaa Roh Lamatua èra risi eele hari nèti èèna, te Nèngu ka pad'elo j'ara sèna ka èdhi pabe'a hari dènge Ama Lamatua. ¹⁰ De Atora dhu uru èèna dhèu pangee, na, dedha titu kèna, limuri ne dadedha

na sèmi heka uru èèna, te ne'e ne abhu le dhu dedha risi. ¹¹ Atora se dhu uru èèna, kaha'a nuka sèmi rèhu Musa, nèbhu-nèbhu ku heka kaha'a na ele. Musa dènge Atora se mema dedha tare'a, te ngaa dhu dedha risi hari, nuka dhu taha taruu dhu ma'ète boe.

¹² Ji'i aa'i-aa'i mi nge'a mèu, na, Lii Pajaji Hiu Lamatua èèna taha taruu, dhu ma'ète boe ciki sa. Nèti èèna ka, ji'i padhai lii mola-mola dhu pa'abhe boe. ¹³ Ji'i tao boe sama sèmi Musa. Te nèngu hud'i pa'abhe ku rèhu na dènge bèla, sèna ka dhèu Isra'el bisa boe rèdhi rèhu na, ho re'a na, kaha'a èèna ele le, do dhae. ☆ ¹⁴ Te ngaa Ama Lamatua tao ngangee dhèu Isra'el sèra topo. Te toke d'ai sange ne'e, ladhe rèngu baca ètu Sasuri Lamatua nèti Lii Pajaji dhu dhui èèna, nuka sèmi bèla èci dhu hutu nare kètu ra, ka ro'o boe nanene aa ro'o boe re'a. Abhu boe ca dhèu sa dhu bisa bhoke d'ara rèngu, sèna ka rèngu bisa re'a mèu. Dhodhoka Kristus mesa Na. ¹⁵ Toke d'ai sange ne'e, ladhe dhèu Yahudi baca Sasuri Musa, rèngu nanene, te ngaa re'a iia boe. Ne'e ne j'aj'i lula rèngu nanene pake boe d'ara ra, lula abhu dhu pa'abhe d'ara rèngu.

¹⁶ Te ngaa ladhe abhu dhèu dhu mulai percaya Kètu èdhi, Yesus Kristus, na, Kristus ka dhu bhoke d'ara dhèu èèna, sèna ka nèngu bisa ne'a mèu. Èèna sama sèmi dhu suri tèke ètu d'ara Sasuri Lamatua, peka na, “Nèngu bhoke eele le bèla dhu pahutu rèhu na.” ☆ ¹⁷ Ètu d'ara Sasuri Mola-Mèci Lamatua, lod'o Musa padhai lii, peka na, “Lamatua”, sasoa na, Roh Ama Lamatua.

☆ **3:13** Kalua nèti Masir 34:33-35

☆ **3:16** Kalua nèti Masir

Ladhe èdhi abhu le Roh ne, Nèngu tao èdhi j'aj'i mi dhèu bebas. ¹⁸ Dènge j'ara sèmi èèna, Na tao èdhi asa tabha èra, sama sèmi Nèngu. Rèhu èdhi parluu heka pahutu. Aa èdhi pangee dhoka dadedha Lamatua èdhi, te Roh Na ka dhu soru-bara èdhi.

4

Mèdha kab'ua dhu tèke ètu d'ara èru rai

¹ Ama Lamatua ka dhu pad'elo le rasa kasia Na mi dedha ji'i. Nèti èèna ka, Na pua le ji'i ho lole dènge dhèu lula-nèti Lii Pajaji Hiu Na. Nèti èèna ka, ji'i taha taruu, dhu nge'a boe roe. ² De karèi nèti uru ka ji'i pama'ète ngare le, na: ji'i peka-padhai mola-mola, na, ji'i tao boe j'ara-j'ara bhabhelu-katub'a sama sèmi dhèu leo. Dhèu sèra tao pahuni-pahuni sèna ka dhèu baku ladhe rèdhi. Aa rèngu dhu re'a boe makae. Te ngaa ji'i ngo'o boe kapod'e dhèu. Ji'i kahèi padhai lii hèb'a hua boe lula Lii Holo-Nori Ama Lamatua, te ngaa ji'i aj'a-nori dènge mola-mola madhutu ngaa dhu lèke. Dènge j'ara ne'e, dhèu aa'i-aa'i bisa parisa unu ra lii padhai ji'i ètu madha Lamatua, aa nile unu ra, ji'i se dhèu sèmi ngaa sa. ³ Ladhe dhèu ro'o boe sèmi rare Lii Lolo Be'a Lamatua dhu ji'i aj'a sèra, rèngu laho kahèi, lula rèngu cèri eele nèti Ama Lamatua.

⁴ Dhèu aae nidhu, nuka sèmi lamatua èci dhu dhèu lasi sogo-tagu. Na ad'u-ue pa'ele iie kahadhu dhèu cahag'e, ka d'ara dhèu se j'aj'i maroga kiu-kiu. Rèngu se dhèu dhu parcaya boe Ama Lamatua èdhi. Lula rèngu bèdhu, bisa boe ladhe rèdhi saraa nèti Ama Lamatua. Nèti

èèna ka rèngu bisa boe re'a Lii Lolo Be'a lula-nèti Kristus. Rèngu re'a boe kahèi dadedha Kristus. Te Kristus ne, ca ropa dènge Ama Lamatua. ⁵ Ji'i padhai lii boe padedha iisi ji'i. Te ngaa ji'i padhai lii padedha Kètu èdhi, Yesus Kristus. Dhu ji'i padhai lula ngi'u ji'i dhodhoka sèmi ne'e di: nuka ji'i tao iisi ji'i nuka sèmi ana pua-paleha, sèna ka laladhe-leru miu lula ji'i j'aj'i dhèu unu Yesus. ⁶ Uru-uru sèra Ama Lamatua dhu peka nèdhi le, na, “Hud'i dènge ku saraa dhu heo ètu era maroga.” Hèia Na tao saraa Na ho pasaraa d'ara èdhi. Te Nèngu d'èi pala-bagi èdhi saraa Na. Sasoa na, ropa èdhi pangee lula-nèti Kristus, èdhi sanèd'e kahèi dadedha Ama Lamatua.✧

⁷ Masi ka ji'i se dhèu rai-haha, te ngaa Lamatua hia mèdha dhu kab'ua ètu d'ara ji'i. Ne'e nuka sèmi dhèu èci tèke mèdha na dhu kab'ua ètu d'ara èru rai. Mèdha dhu kab'ua ne, nuka saraa Ama Lamatua. De dhu lèke ka, koasa dhu kapai dhu ji'i unu, mai boe nèti ji'i, te ngaa kapua na nèti Ama Lamatua. ⁸ De masi ka dhèu ènyi raruri ji'i ètu mia-mia, te ngaa ji'i taha taruu. Masi ka ji'i nge'a aa'i boe, te ngaa ji'i ele boe ngangee. ⁹ Masi ka dhèu paj'èra ji'i ae-ae, te ngaa Ama Lamatua pa'ana-lalu eele boe ji'i. Masi ka dhèu dhedhe ji'i, te ngaa rèngu bisa boe palaho ji'i. ¹⁰ Lula ji'i abhu j'aj'èra ae-ae, nèti èèna ka ladhe ji'i ètu mia, ji'i bisa lolo dènge dhèu, peka na, Yesus abhu j'aj'èra ae-ae kahèi, lod'o Na madhe. Te masi ka dhèu paj'èra ji'i rupa-rupa, te ngaa ji'i madhe boe. Ne'e ne pasanèd'e dhèu, peka na, Yesus mamuri taruu ètu d'ara ji'i. ¹¹ Mema

✧ 4:6 Lii Lolo dhu Uru Tèka 1:3

tare'a! Ae le mamuri ji'i dhu abhu j'aj'era oe madhe, lula ji'i j'aj'i dhèu unu Yesus. Dènge j'ara ne'e, dhèu aa'i-aa'i bisa re'a, na, Yesus pala mamuri dhu lèke mi ji'i, masi ka bèli-camèd'a ji'i madhe. ¹² De masi ka lèpa limuri ji'i madhe, te ngaa ji'i madha'u boe padhue-padhai lula-nèti Kristus. Te ji'i sadia madhe sèmi èèna, sèna ka miu abhu mamuri dhu lèke.

¹³ Ètu d'ara Sasuri Mola-Mèci Lamatua dhu suri, na, "Lula ja'a parcaya Lamatua, nèti èèna ka ja'a padhai lii." Ngangee ji'i sama kahèi. Lula ji'i lèka Lamatua, nèti èèna ka ji'i hud'i lole ku dènge dhèu lula-nèti Yesus Kristus. ¹⁴ Ji'i nge'a, na, Ama Lamatua ka dhu pamamuri hari Kètu èdhi, Yesus Kristus nèti mamadhe Na. Èèna na Nèngu kahèi ka dhu pamamuri hari èdhi, lula èdhi pa'èki dènge Yesus. Bèli-camèd'a Ama Lamatua patitu èdhi aa'i-aa'i ti ètu madha Na, sèna ka sèmi nare èdhi. ¹⁵ Lamatua tao j'ara se'e aa'i-aa'i, sèna ka soru-bara miu. Nèngu neo pad'elo d'ara hua iia Na kahèi mi dhèu dhu asa tabha ae. Èèna na lii manèngi makasi rèngu mi Lamatua asa tabha ae, aa ra mangaku dadedha Na kahèi.

Èdhi parcaya taruu Lamatua

¹⁶ Nèti èèna ka, èdhi taha taruu, aa ele boe ngangee. Masi ka ngi'u èdhi asa roe-bhilu, te ngaa Ama Lamatua asa pa'era d'ara èdhi nèti ca lod'o asa ca lod'o. ¹⁷ Te madhutu ngangee èdhi, lod'o limuri ne èdhi dhu abhu sasusa rupa-rupa. Te ngaa èdhi hud'i sanèd'e ku, bèli-camèd'a

☆ **4:13** Lii Sod'a Koa-Kio 116:10

Lamatua neo ded'e èdhi padedha-dedha. Nèti èèna ka èdhi hud'i te'a, na, ngaa dhu j'aj'i se'e dènge boe sasoa! ¹⁸ De èdhi hud'i ngee paie-iie ku mi j'ara-j'ara dhu tèdhi mèka. Baku pangee dhoka mi dhu ladhe tèdhi di. Te j'ara-j'ara dhu ladhe tèdhi, taha boe nare nèbhu. Te ngaa j'ara dhu tèdhi mèka sèra ka dhu taha taruu, aa dhu ma'ète boe.

5

¹ Te èdhi te'a, na, ngi'u aae ne, èdhi pake taha ètu rai-haha di, nuka sèmi paleo dhu èdhi patitu taha. Masi ka ngi'u aae èdhi ele iie, te ngaa èdhi baku pangee, lula Ama Lamatua dhu sadia tèke le era dhu be'a èci hia èdhi ètu sorga. Era ne'e, j'aj'i boe nèti pa'ue-ai dhèu rai-haha, te ngaa j'aj'i nèti pa'ue-ai Lamatua. Nèti èèna ka, era ne'e taha taruu. ² Te ngi'u aae èdhi ne roe-bhilu ètu rai-haha ne. Ka èdhi neo titu kèna abhu ngi'u hiu dhu èdhi pake ètu sorga. ³ Hèia ropa èdhi d'ai era nèi, èdhi sama boe sèmi dhèu dhu dènge boe mèdha-papake ètu ngi'u, te ngaa pake mèdha hiu ètu ua èdhi.* Te èdhi j'aj'i boe samanga di, te ngaa ètu nèi èdhi abhu ngi'u hiu kahèi. ⁴ Ngi'u aae èdhi dhu ele iie ne, tao èdhi mangeta, lula rasa j'èra. Masi ka sèmi èèna, to'o boe madhe, ho tèke eele ngi'u aae ne. Aad'o! Èdhi neo abhu ngi'u dhu hiu, sèna ka tèke eele ngi'u dhui, gati dènge mamuri hiu dhu lèke. ⁵ Ama Lamatua ne'e ka dhu pa'èra èdhi ho sèmi tare mamuri

* **5:3** Abhu sasuri Lii Yunani, peka na, “pake mèdha-papake”. Te ngaa cahag'e suri na, “bhoke mèdha-papake”

dhu hiu. Nèngu kahèi bagi hia èdhi Roh Na, sèna ka j'aj'i mi tadha nèti Lii Pajaji Na.

⁶ Nèti èèna ka, èdhi taha dènge d'ara èra taruu. Èdhi te'a, na, lod'o èdhi mamuri era ètu d'ara ngi'u aae ne'e ne, èdhi pakaj'èu nèti Lamatua. ⁷ Nèti èèna ka èdhi mamuri dènge parcaya mi Ama Lamatua. Èdhi mamuri boe dènge ngaa dhu èdhi ladhe tèdhi ètu rai-haha ne di. ⁸ Te ngaa èdhi te'a tare'a-re'a kahèi, na, ladhe èdhi madhe tèke eele ngi'u aae ne, ho lati mamuri sama-sama dènge Ama Lamatua ètu sorga, na, tatu èdhi karej'e risi eele hari. ⁹ Masi ka èdhi mamuri taruu ètu rai-haha ne, do madhe ètu ne'e sèna ka mamuri ètu nèi, te ngaa dhu lèke ka, èdhi hud'i pakarej'e ku d'ara Lamatua. Te dad'èi èdhi kèna. ¹⁰ Baku bhèlu. Bèli-camèd'a dhèu aa'i-aa'i hud'i lasi paraga dènge Kristus. Nèngu ne'e ka dhu Pama'ète Lii Langu madhutu tatao dhèu aa'i-aa'i dhu mamuri ètu rai-haha. Hèia Kristus b'ala dhu pamèci dènge tatao dhu dhèu ad'u-ue. Te Kristus ne'a, dhèu ne tao be'a do tao dhu karehe.✧

Èdhi pabe'a dènge Ama Lamatua, lula Kristus

¹¹ Lula ji'i nge'a, na, bèli-camèd'a Kristus parisa mamuri ji'i, nèti èèna ka ji'i hud'i madha'u, aa pakab'ua Ne. Ka ji'i sab'a pa'èra-èra ho pamako dhèu, sèna ka ra parcaya Kristus. Ama Lamatua dhu ne'a d'ara mola ji'i. Ja'a d'èi kahèi, ladhe miu me'a d'ara mola ji'i se. ¹² Ji'i padedha boe iisi ji'i ètu madha miu. Aad'o! Te ngaa ji'i dhoka hia miu j'ara dhu be'a, sèna ka

miu bisa pakab'ua ji'i dhu dènge boe makae. Dènge j'ara sèmi èèna, miu bisa dhaa lii dhèu dhu hèb'a aae. Te rèngu dhèu dhu koa iisi lula sasab'a-la'a rèngu dhu dhèu ladhe rèdhi, aa te ngaa d'ara rèngu mola boe. ¹³ Ladhe miu pangee, na, ji'i se huj'u, hèia ji'i padhai lii sèmi èèna ho pakako sasab'a Lamatua. Masi ka miu me'a boe, te ngaa Lamatua ne'a. Ladhe ji'i padhai lii pake ngangee dhu mola, na, ji'i padhai lii sèmi èèna, ho soru-bara miu.

¹⁴ Kristus sue èdhi titu kèna. Ne'e ne ka dhu pa'èra d'ara ji'i, ho pakako sasab'a-la'a ji'i. Te ji'i parcaya, na, Dhèu èci, nuka Kristus, madhe gati dhèu aa'i-aa'i. Sasoa na, èèna sama sèmi èdhi aa'i-aa'i ti madhe tèke eele mamuri dhui, aa dhu dènge heka hak ngaa-ngaa ètu rai-haha ne. ¹⁵ Kristus madhe pala dhèu aa'i-aa'i ra, sèna ka dhèu aa'i-aa'i dhu mamuri ètu rai-haha ne, mamuri heka madhutu dad'èi mesa ra. Te ngaa rèngu hud'i mamuri madhutu dad'èi Kristus, lula Nèngu madhe le gati rèngu, hèia Na mamuri hari.

¹⁶ De karèi nèti deo ne'e, èdhi baku nile dhèu madhutu dad'èi dhèu rai-haha. Masi ka uru èèna èdhi nile Kristus pake ngangee dhèu biasa. Te ngaa limuri ne, ji'i nile heka Nèngu sèmi èèna.

¹⁷ Nèti èèna ka, dhèu dhu pa'èki dènge Kristus j'aj'i le dhèu hui, dhu unu mamuri hui. Dhèu ne sèmi heka uru èèna, lula mamuri dhui na ele le. Te limuri ne, dhu hui abhu le. ¹⁸ Aa'i-aa'i se, Ama Lamatua ka dhu tao. Nèngu ka dhu padame, sèna ka èdhi bisa pabe'a hari dènge Ne, lula Kristus saku eele le sasala-sasigo èdhi. Hèia Na pangèd'u èdhi sasab'a, ho èdhi pad'elo j'ara

sèna ka dhèu leo kahèi bisa padame hari dènge Ama Lamatua.

¹⁹ Sanèd'e, te lod'o Kristus pea ètu rai-haha ne era, Ama Lamatua dhu pake Ne ho lere nèti dhèu padame hari dènge Ama Lamatua. De Nèngu ige heka sasala dhèu, ka rèngu dui heka hahuku nèti sasala. Hèia Na pua èdhi lati peka dènge dhèu, na, rèngu bisa pabe'a dènge Nèngu.

²⁰ Te èdhi j'aj'i duta Kristus. De Ama Lamatua pake èdhi ho tètì dhèu mai, sèna ka padame dènge Ne. Lula ji'i j'aj'i duta Kristus, nèti èèna ka ji'i manèngi miu kahèi, na, “Lamatua d'èi titu kèna, ladhe miu pabe'a hari dènge Ne.”

²¹ Kristus mesa Na tao nèdhi boe sala. Te ngaa Ama Lamatua hia Ne pasae sasala-sasigo èdhi. Lamatua tao j'ara ne hia èdhi, lula mamadhe Kristus bhoke j'ara, sèna ka èdhi bisa mamuri dènge d'ara mola, sama sèmi Lamatua d'ara mola kahèi.

6

Lamatua tao dhu hua iia hia èdhi

¹ Lula ji'i sab'a sama-sama dènge Lamatua, ji'i pasanèd'e miu sèmi ne'e: Ama Lamatua pad'elo le d'ara hua iia Na ae-ae mi dedha miu. De miu baku sèmi mere d'ara hua iia Na iia-iia d'ara.

² Te ètu d'ara Sasuri Mola-Mèci Na dhu suri tèke, peka na,

“Ropa d'ai ka lod'o na, Ja'a nanene lii èu.

Ja'a soru-bara èu kahèi, ropa Ja'a pala-bagi mamuri mi dhèu.”

De nanene pabe'a-be'a! Ne'e ne, d'ai lod'o dhu hua iia èèna kèna. Te ne'e ne, d'ai lod'o Lamatua kèna ho pala-bagi mamuri mi dhèu.✧

³ Nèti èèna ka, ji'i j'aga mamuri ji'i pabe'a-be'a sèna ka mamuri mola. Te ji'i ngo'o boe bhabhae dhèu dhu neo mai asa j'ara mamuri Lamatua. Aa ji'i neo padhai mola-mola kahèi, sèna ka dhèu baku pa'ele iie kolongara ji'i. ⁴ Aa aa'i-aa'i dhu ji'i sab'a, ji'i tenge j'ara ho pad'elo, na, ji'i dhèu sab'a dhu be'a nèti Ama Lamatua. De masi ka ji'i abhu susa, do paraga dènge j'aj'èra, do mamuri ètu d'ara talora aae patao-palaha, ji'i taha taruu. ⁵ Ji'i taha kahèi ètu d'ara lod'o dhèu gama ji'i, lod'o ra pamaso ji'i asa d'ara bèdho, lod'o ra patao-palaha, lod'o ji'i sab'a bia, lod'o ji'i abhu boe pasaruru musi madha, aa lod'o ji'i manganga.✧ ⁶ Ji'i taha dènge d'ara mola kahèi. Ji'i nge'a ae lula-nèti Ama Lamatua. Ji'i taha dènge d'ara taleo. Ji'i tao dhu be'a hia dhèu. Ji'i soro tèke Roh Lamatua ator ji'i. Sasue ji'i mola-mola mi dedha dhèu. ⁷ Ladhe ji'i padhai lii, ji'i padhai dhu lèke, dhu nge'a boe monya. Ji'i sèmi ngare koasa nèti Lamatua kahèi, sèna ka tao dhu be'a. Ji'i nuka sèmi sordad'u dhu ngèd'u rèka dhu tesa nèti Lamatua, sèna ka lab'a musu, aa segi taruu. ⁸ Ji'i taha kahèi masi ka dhèu pakab'ua, do pahahe ji'i; masi ka dhèu padhai lii pamanahu ji'i, do ra j'aga kolongara ji'i; masi ka dhèu monya, peka na, ji'i kapod'e-kabèli dhèu, do ra peka na, ji'i padhai lii dhu lèke. ⁹ Abhu dhu tadhe boe ji'i, te ngaa abhu dhèu ae kahèi

✧ **6:2** Yesaya 49:8 ✧ **6:5** Lii Lolo nèti Dhèu Pajuu-paleha 16:23

dhu re'a ngara ji'i. Pèri-pèri hari kèna, ji'i se oe madhe, te ngaa ji'i mamuri era. Dhèu huku ji'i bia pèri-pèri hari kèna, te ngaa ji'i madhe boe. ¹⁰ Masi ka ji'i rasa bia, te ngaa ji'i karej'e-karae taruu kahèi. Masi ka ji'i dènge boe doi-dhari, te ngaa ji'i tao dhèu ae j'aj'i kaja ètu d'ara ra. Èna nuka sèmi ji'i unu boe ngaa-ngaa, te ngaa ji'i unu aa'i mèu-mèu kahèi.

¹¹ Ji'i padhai lii paled'a-led'a hia miu dhu ètu kota Korintus ne. Aa ji'i sue miu tare'a-re'a. ¹² Ji'i pad'elo le sasue ji'i mi dedha miu dènge d'ara kateme. Te ngaa sasue miu mi ji'i kura, lula dènge boe d'ara kateme. ¹³ De ja'a neo holo miu nuka sèmi holo ana-ana ja'a. Be'a risi miu sue ji'i dènge d'ara kateme.

Baku pakadheb'e dènge dhèu dhu parcaya boe Lamatua

¹⁴ Baku pakadheb'e dènge dhèu dhu parcaya boe Kristus. Te miu sama boe dènge rèngu. Dhèu parcaya dhu mamuri mola, sama boe dènge dhèu dhu lab'a Lamatua, de nia boe ladhe ra tenge j'ara ho sab'a pa'èci. Dhèu be'a dènge dhèu be'a boe, pantas boe pa'èci. Èna nuka sèmi saraa bisa boe pa'èci dènge maroga. ¹⁵ Kristus bisa boe d'ara èci dènge dhèu aae nidhu, si? Sèmi èna kahèi, dhèu dhu parcaya Ama Lamatua abhu pusaka, te ngaa dhèu dhu parcaya boe abhu boe pala.

* **6:15** Lii Yunani ètu ne'e suri na, *Beliar*. Beliar ne, ra pija nètì lii Ibrani *Belial*. Sasoa na, “dhu bhelu, dhu karehe, dhu guna aad'o, aa dhèu aae nidhu”.

16 De a'abhu miu, sa mia? Ele boe miu pangee, na, miu bisa lami asa d'ara èmu sabaj'a Ama Lamatua sèna ka pahaha iisi mi Nèngu, èle na lami sogo-tagu hari asa èmu sogo-tagu nidhu, do? Bisa boe, si? Te Lamatua èèna, Ama Lamatua dhu mamuri. Nèngu j'aj'i Kètu èdhi kahèi. Ka èdhi j'aj'i le sama sèmi èmu sabaj'a Na, lula Nèngu pea ètu d'ara èdhi. Te Lamatua suri tèke ètu d'ara Sasuri Mola-Mèci Na, peka na,

“Èmu Ja'a ètu talora aae dhèu-dhèu Ja'a.

Ja'a laku-mai nèti talora aae rèngu kahèi.

Ja'a neo j'aj'i Ama Lamatua rèngu.

Rèngu j'aj'i dhèu unu Ja'a kahèi.”☆

17 Nèti èèna ka, Lamatua suri sèmi ne'e kahèi, na,

“Miu hud'i kalua nèti talora aae rèngu, aa pacèri nèti rèngu,

sèna ka miu baku j'aj'i sama sèmi rèngu.

D'ara miu hud'i mola-mèci.

Aa miu hud'i pakaj'èu nèti aa'i-aa'i dhu pakaj'alu d'ara miu,

dènge sèmi èèna, Ja'a sèmi kore miu dènge be'a.☆

18 Ja'a neo j'aj'i Ama miu;

aa miu j'aj'i ana-ana Ja'a.

Se'e se ka dhu Kètu èdhi peka tèke,

Nèngu ka dhu unu Koasa Risi Aa'i.”☆

☆ 6:16 Atora nèti Ama-ama Agama 26:11-12, Yeskial 37:26-27, 1 Korintus 3:16, 6:19, Epesus 2:21 ☆ 6:17 Yesaya 52:11 ☆ 6:18 2 Samuel 7:14, 1 Sejara nèti Isra'el dènge Yahuda 17:13, Yesaya 43:6, Yermia 31:9

7

¹ A'ari pasue aa'i-aa'i! Lula Ama Lamatua padhadha tèke le ho pala-bagi èdhi j'ara se aa'i-aa'i, nèti èèna ka èdhi hud'i pamèu ku d'ara dènge mamuri èdhi. Baku tèke eele hahera ciki sa hèi ètu mamuri èdhi. Te èdhi neo sèna ka mamuri èdhi mola-mèci tare'a-re'a hia mi Ama Lamatua, sèna ka pad'elo, na, èdhi madha'u dènge pakab'ua Nèngu.

J'ara dhu pakarej'e d'ara Paulus

² A'ari aa'i-aa'i! Hia ji'i tebho. Bhoke d'ara miu ho sèmi mere ji'i dènge be'a. Baku soro kabodho mi ji'i. Te uru èèna, lod'o ji'i ètu talora aae miu, ji'i tao ngèdhi boe sala ngaa-ngaa mi dhèu èci sa. Ji'i dadugu ngèdhi mèka dhèu ho ad'u-ue sasala. Ji'i kapod'e-kabèli ngèdhi mèka dhèu, sèna ka abhu oto nèti rèngu kahèi. ³ Lii padhai ja'a ne, neo boe pèci sasala asa dedha miu. Te ja'a dhu peka le, na, ji'i sue miu. De tasa mera mia èèna ka, ji'i se dhu pa'èki dènge miu, masi ka ji'i madhe do mamuri. ⁴ Ne'e ne ja'a parluu heka pangee ae-ae, te ja'a lèka miu. Ja'a koa miu, aa miu pa'èra d'ara ja'a kahèi. De masi ka ji'i abhu susa rupa-rupa, te ngaa d'ara ja'a karej'e-karae taruu, lula miu.

⁵ Uru èèna, lod'o ji'i dhiu asa propensi Make-donia, ngi'u ji'i roe-bhilu. Te ji'i abhu susa nèti g'ana-kariu. Ji'i pab'ala d'ara lii dènge dhèu dhu parcaya boe. D'ara ji'i madha'u kahèi. ✧ ⁶ Te ngaa Ama Lamatua ka dhu pa'èra dhèu dhu ele ngangee. Hèia Nèngu pa'èra d'ara ji'i, ropa Na

pua Titus mai dènge ji'i. ⁷ Nèti mamai Titus ne'e ka d'ara ji'i èra hari. Te nèngu peka na, lod'o nèngu ètu nèi era, miu dhu pa'èra d'ara na. Lii lolo nèngu ne'e ka, pa'èra d'ara ji'i. Nèngu lolo kahèi, na, miu neo titu kèna mèdhi rèhu ja'a, aa miu manyasa kahèi lula lii langu dhu uru èèna j'aj'i ètu talora aae miu. Aa Titus peka kahèi, na, miu tenge j'ara ho soru-bara ja'a. Nèti èèna ka, d'ara ja'a karej'e-karae.☆

⁸ Ja'a ke'a, na, isi sasuri ja'a uru èèna dhu pasanèd'e miu dènge lii sakaa, èèna ka dhu papèd'a d'ara miu. Te ngaa ja'a manyasa boe ja'a suri sasuri èèna. (Aa te ngaa lod'o èèna ja'a ako manyasa, ropa ke'a, na, nèti sasuri ja'a ka d'ara miu pèd'a, masi ka nare boe nèbhu.)

⁹ Te ngaa limuri ne, d'ara ja'a karej'e. Ja'a karej'e boe lula uru èèna miu ètu d'ara susa. Aad'o! Ja'a karej'e lula lod'o èèna, sasuri ja'a dhu pamako miu sèna ka ele-ho'a. Hèia miu mangaku sasala miu, aa tèke eele j'ara-j'ara dhu karehe, sèna ka kabèli hari ho madhutu j'ara mamuri mola nèti Lamatua. Te Lamatua ka dhu tao miu manyasa. J'ara ne, nèti boe ji'i dhu tao miu j'aj'i maruru. ¹⁰ Te ladhe èdhi manyasa ètu d'ara èdhi, madhutu dad'èi Lamatua, na, èdhi ae eele nèti tao j'ara dhu bhèlu, hèia lèpa hari madhutu j'ara mamuri dhu mola. Ne'e ne ka dhu pakaj'èu èdhi nèti hahuku Ama Lamatua, ka èdhi mamuri heka dènge d'ara manyasa taruu. Te ngaa ladhe èdhi dhoka manyasa ètu hèb'a di, sama sèmi dhèu ètu rai-haha ne, èèna na èdhi cèri eele nèti Ama Lamatua.

11 Miu pangee sèku! Lod'o miu baca sasuri ja'a, ja'a ke'a na, miu manyasa kahèi. Èèna palèke dènge dad'èi Lamatua. Ne'e ne ka pa'èra miu ho miu core eele bhabhèlu nèti mamuri miu. Miu roe-bhilu le ètu d'ara bhabhelu miu. Miu madha'u kahèi, mage dhoka manahu hari asa d'ara bhabhelu-katub'a. Miu neo mèdhi ja'a, aa pa'èra taruu ho tao j'ara be'a. Miu pa'èra kahèi ho neo huku dhèu dhu ad'u-ue sasala. Lula miu tao j'ara dhu lèke sèmi èèna, nèti èèna ka miu mola-mèci. Dènge j'ara ne'e, abhu boe dhu bisa pèci sasala asa miu. 12 De sasuri ja'a uru èèna, hia boe mi dhèu dhu tao bhabhelu, do, mi dhèu dhu lèke j'aj'èra nèti bhabhelu na. Te ngaa ja'a suri sasuri èèna hia miu, sèna ka ja'a pad'elo, na, lii padhai miu ètu madha Lamatua èèna tare'a-re'a. Aa miu tare'a-re'a sue ji'i. 13 Se'e se aa'i-aa'i ra pa'èra d'ara ja'a.

Miu pa'èra d'ara Titus kahèi, sèna ka d'ara na bisa mera-milu. Sèra sa, asa pakarej'e d'ara ji'i. 14 Ja'a koa-kad'iri miu ètu madha Titus, lula tatao miu dhu be'a. Ja'a peka kahèi dènge ne, na, miu pamakae mèdhi mèka ja'a. Te j'ara aa'i-aa'i dhu ji'i lolo ngèdhi dènge miu sèra lèke tare'a. Aa j'ara aa'i-aa'i dhu ji'i lolo dènge Titus lula-nèti miu lèke tare'a kahèi. 15 De lod'o-lod'o na ngee nèdhi tatao dènge lii padhai miu, sasue na mi dedha miu asa tabha. Aa nèngu sanèd'e kahèi ropa na dhiu asa miu, ka miu sèmi mere ne dènge be'a, te ngaa isi sasuri ja'a j'aj'i ngangee mi miu. 16 D'ara ja'a karej'e-karae, lula ja'a bisa parcaya miu ètu madha j'ara aa'i-aa'i ra. De d'ara ja'a kabèdhi heka dènge miu!

8

Rèngu hia sumbangan dènge d'ara mola

¹ A'ari pasue aa'i-aa'i! Dad'èi jì'i ka ladhe miu me'a mèu d'ara hua iia Ama Lamatua, dhu Na pad'elo mi dedha juma'at-juma'at ètu propensi Makedonia. ² Te masi ka rèngu abhu susa ae-ae, te ngaa d'ara rèngu karej'e taruu. Nèti èèna ka, masi ka rèngu unu boe ngaa-ngaa, te ngaa ra hia doi ae-ae dènge d'ara mola-mèci, ho soru-bara dhèu parcaya dhu abhu sasusa. ³ Ja'a bisa lole kahèi, na, dhu rèngu hia sèra, hia aa'i nèti dhu rèngu bisa hia. Aa ra hia risi nèti sèra sa kahèi. Abhu boe dhèu dhu laka-seti si. ⁴ Rèngu mesa ra ka dhu tare'a-re'a manèngi, sèna ka jì'i bhoke j'ara hia si. Dènge j'ara ne'e, rèngu bisa abhu bagian ho soru-bara dhèu dhu abhu susa ètu Yerusalem. ✧ ⁵ Uru èèna, jì'i sanao sèna ka ra tao sèmi ne'e, te ngaa dhu ra tao èèna, risi nèti dhu jì'i sanao! Dhu uru j'ara, rèngu hia mamuri ra asa Ama Lamatua. Hèia ra peka kahèi, na, “Jì'i neo soro mamuri jì'i, sèna ka lalau-lalo'o miu, lula èèna ka dhu madhutu dad'èi Lamatua.”

⁶ Lula conto nèti juma'at-juma'at ètu Makedonia sèmi èèna, nèti èèna ka jì'i manèngi Titus lèpa hari asa miu ètu Korintus, sèna ka miu soru-bara kahèi dhèu unu Lamatua dhu abhu sasusa ètu Yerusalem. Te uru èèna, nèngu ka dhu mulai pakaboko doi-dhari ho hia si. Hèia limuri ne, jì'i manèngi sèna ka nèngu bisa tao pamèci sasab'a-la'a miu ho soru-bara dhèu. ✧ ⁷ Sasab'a miu hia Ama Lamatua èèna, be'a titu kèna. Conto sèmi: parcaya miu èra, lli padhai miu be'a; miu me'a

✧ 8:4 Roma 15:26 ✧ 8:6 Titus 2:14

ae j'ara-j'ara Lamatua; miu sab'a dènge maj'èni; aa miu sue ji'i d'ai seli. Nèti èèna ka, ja'a neo ho miu soru-bara kahèi dhèu unu Lamatua dhu abhu sasusa, dènge j'ara hia si doi ae-ae.

⁸ Ja'a paredha boe miu ètu Korintus, sèna ka hia si doi ae-ae, te ngaa ja'a neo cob'a miu. Te juma'at-juma'at ètu Makedonia neo le soru-bara dhèu sèra. De dènge j'ara ne'e miu bisa pad'elo, na, miu tare'a-re'a sue dhèu dhu ètu d'ara sasusa kahèi. ⁹ Te miu me'a, na, Kètu èdhi, Yesus Kristus pad'elo le d'ara hua iia Na mi miu. Mema Nèngu kaja. Te ngaa Na pama'ète nare ho tao iisi Na j'aj'i dhèu unu boe ngaa-ngaa sèna ka soru-bara miu, ho miu j'aj'i kaja ètu madha j'ara ae-ae.

¹⁰ Ranga-jahi na, miu mulai pakaboko le doi ho hia rèngu. Mesa boe miu hia doi-dhari di, te ngaa miu soru-bara nèti d'ara miu kahèi. De madhutu a'abhu ja'a, miu hud'i tao ku sèmi ne'e:

¹¹ Uru èèna, miu pama'ète mere le neo soru-bara dhèu unu Lamatua dhu abhu sasusa ètu Yerusalem nèi. De ja'a manèngi sèna ka ngaa dhu miu dhae pakaboko mere mèka, na, pa'oru aa'i si ho hia ka. Aa ca ngaa dhu miu bisa hia, na, hia laa. Dhu lèke ka, hia dènge d'ara kateme. ¹² Te ladhe èdhi hia dènge d'ara kateme madhutu ngaa dhu èdhi bisa hia, èèna be'a kèna. Sad'i madhutu dad'èi èdhi. Te dhèu baku hia ngaa-ngaa dhu pabia nèngu, lula laka-seti nèti dhèu leo.

¹³ Ja'a d'èi boe pabia miu, sèna ka dhèu leo abhu samaa. Te dad'èi ja'a ka, èdhi aa'i-aa'i ti tago sama-sama sasusa dhèu se'e. ¹⁴ Te limuri ne, miu dhu unu risi, aa rèngu dhu unu ciki. Lod'o

limuri, rèngu bisa b'ala kahèi, ladhe miu dhu unu ciki. Dènge j'ara ne'e, èdhi bisa tago sama-sama. ¹⁵ Èèna nuka sèmi dhu suri tèke ètu d'ara Sasuri Mola-Mèci Lamatua, na,

“Dhèu dhu abhu ae,

risi boe nèti ngaa dhu rèngu parluu.

Aa dhèu dhu abhu ciki,

kura boe nèti ngaa dhu rèngu parluu.”☆

Titus, dènge dhèu leo dhu neo rèti bantuan

¹⁶ Ja'a manèngi makasi mi Ama Lamatua, lula Nèngu ka dhu pamako Titus, sèna ka neo soru-bara miu, sama sèmi ja'a neo soru-bara miu.

¹⁷ Mema ji'i manèngi sèna ka nèngu dhiu ngad'o miu. Aa te ngaa, èèna madhutu dad'èi nèngu mesa na. Nèti èèna ka, nèngu mesa na neo dhiu soru-bara miu, nèti boe lii manèngi ja'a. ¹⁸ Te ngaa nèngu dhiu boe mesa na. Te ji'i pua le a'ari ji'i ca dhèu, ho kako palere dènge ne. Juma'at aa'i-aa'i ètu ne'e tadhe mèu dhèu ne, lula nèngu sab'a bia ho peka-padhai dènge dhèu Lii Lolo Be'a Lamatua. ¹⁹ Kètu juma'at se dhu pili ne kahèi, ho palere-lerc dènge ji'i, sèna ka soru-bara ji'i ètu d'ara sasab'a-la'a ji'i dhu hua iia ne. Ji'i pakako sasab'a ne, sèna ka pad'elo dadedha Lamatua èdhi, aa tao dhu be'a hia dhèu susa sèra ètu Yerusalem.

²⁰ Ji'i tenge j'ara sèna ka tao dhu lèke, ho baku abhu dhèu dhu pasala ji'i, peka na, ji'i sab'a lèke boe lod'o ji'i ngèti doi sèra papala mi dhèu dhu parluu. ²¹ Te ji'i pangee paie-iie, sèna ka tao dhu

lèke nèti d'ara dhu mola-mèci ètu madha Ama Lamatua, aa ètu madha dhèu ae kahèi. ☆

²² Abhu a'ari èci hari dhu ji'i pua dhiu palere dènge Titus si, ho rèti doi sèra. Ji'i ladhe paie-ii le mamuri nèngu. Aa ji'i nge'a, na, nèngu neo sab'a bia hia miu kahèi. Dhèu ne maj'èni, lula ne'a le, na, miu tao dhu lèke.

²³ Ladhe dhèu karèi miu lula-nèti Titus, peka mi rèngu, na, Titus èèna a'ari ja'a dhu sab'a taruu dènge ja'a hia miu. Dhèu parcaya ètu era leo kahèi hag'e rare le dhèu rèngu, sèna ka rèngu kahèi rèti doi sèra asa Yerusalem. Rèngu pakaboko le ho neo dhiu. Titus sama-sama dènge rèngu kahèi. Rèngu aa'i-aa'i ra pad'elo dadedha Kristus sèmi èèna. ²⁴ De miu hud'i pad'elo sasue miu mi dhèu dhu rèti doi sèra. Aa pad'elo dènge ra, tasamia ka ji'i koa-kad'iri miu. Dènge j'ara èèna, dhèu-dhèu parcaya nèti juma'at ètu mia-mia re'a, na, miu sue rèngu.

9

Doi bantuan hia dhèu Kristen ètu Yerusalem

¹ Dhu lèke, ja'a parluu heka suri hia miu, ho manèngi miu soru-bara dhèu parcaya unu Lamatua. ² Te ja'a ke'a le, miu d'èi titu kèna soru-bara dhèu sèmi sèra. Ja'a d'èi palolo dènge dhèu parcaya ètu Makedonia kahèi, lula-nèti babe'a d'ara miu. Ja'a palolo le, peka na, miu nèti propensi Akaya dhu pa'èra le karèi nèti ranga-jahi ni, ho pa'adhu doi bantuan. Ja'a lolo le kahèi, lula-nèti maj'èni miu ka dhu pamako dhèu leo, ho soru-bara dhèu-dhèu susa. ³ Ka

☆ **8:21** Lii Hini 3:4

ja'a pua le a'ari èdhi, sèna ka ra pad'elo, na, ngaa dhu ji'i palolo lula-nèti miu se, leko-monya boe. Ja'a peka sèmi èèna, sèna ka miu pa'èra mema. ⁴ Te ladhe abhu dhèu Makedonia mai palere dènge ja'a, aa miu dhae pa'èra mèka, na, èdhi ta'e makae. Mage dhoka lalèka ja'a mi dedha miu dènge boe kolo-kapua. ⁵ Nèti èèna ka, ja'a pangee, na, be'a risi ladhe a'ari èdhi dhiu uuru asa miu, sèna ka miu aa'i-aa'i mi bisa ator uuru ku doi bantuan sèra, madhutu lii pamo a miu uru èèna. Miu hud'i hia nèti babe'a d'ara miu, baku hia dènge d'ara cabèka.

⁶ Dhu mola-mola, sèmi ne'e ka: “Dhèu dhu sèle hini ciki, èèna na abhu hua-hela ciki kahèi. Aa dhèu dhu sèle hini pa'ae-ae, èèna na abhu hari hua-hela ae-ae kahèi.” ⁷ Ca dhèu-dhèu ka hud'i pama'ète unu na, nèngu neo hia ca ngaa. Baku hia dènge d'ara cabèka. Baku hia lula dhèu laka-seti. Te Ama Lamatua sue dhèu dhu hia dènge d'ara karej'e. ⁸ Lamatua bisa hia miu mèn-gi-nale rupa-rupa. Nèngu bisa hia miu ae risi eele kahèi, sèna ka miu baku kura ngaa-ngaa. Te ladhe miu parluu, èèna na miu abhu risi nèti dhu miu parluu. Dènge j'ara ne, miu bisa papala dhu karisi, sèna ka soru-bara sasab'a aa'i-aa'i dhu nèti babe'a. ⁹ Dhu suri tèke ètu d'ara Sasuri Mola-Mèci Ama Lamatua, na, “Ama Lamatua d'èi pala-bagi hia dhèu unu aad'o, nèti d'ara hua iia Na.

Nèngu tao dhu lèke taruu,

te d'ara mola Na èèna, taha taruu.”☆

¹⁰ Lamatua ka dhu hia hini, sèna ka dhèu sab'a sèle oka-tedhe. Lamatua ka dhu hia nganga'a,

☆ 9:9 Lii Sod'a Koa-Kio 112:9

sèna ka èdhi ta'a. Lamatua èèna kahèi, ka dhu hia miu mènghi-nale, ho miu bisa tao dhu lèke. Èèna sama sèmi miu dhèu sab'a oka-tedhe, hèia Lamatua hia miu hini, ho miu sèle. Aa hua-hela dhu miu abhu sèra, Lamatua hia hari ae-ae, nèti ca lod'o asa ca lod'o. ☆ ¹¹ Te Lamatua neo pala-bagi hia miu risi nèti dhu miu parluu, sèna ka miu bisa soru-bara dhèu leo, dènge d'ara be'a miu. De ladhe miu soru-bara le dhèu leo, tatu dhèu se manèngi makasi mi Ama Lamatua. ¹² Te bantuan dhu miu hia mi dhèu unu Lamatua ètu nèi, tatu pasamaa si. Aa dènge j'ara ne'e kahèi, miu manèngi makasi mi Lamatua. ¹³ Te lod'o miu soru-bara dhèu leo sèra, èèna j'aj'i mi tadha dhu peka na, miu parcaya tare'a-re'a. J'ara ne'e kahèi tao dhèu leo sèra koa-kio Ama Lamatua. Te rèngu bisa rèdhi dènge re'a, na, parcaya miu mi Lii Lolo Be'a Kristus leko-monya boe. Èèna, lula miu tao madhutu lalèka miu. Hèia ropa miu hia bantuan dènge d'ara kateme mi rèngu, aa hia mi dhèu leo kahèi, na, èèna ka dhu tao rèngu koa-kio kolangara Ama Lamatua.

¹⁴ Aa dhèu dhu sèmi rare bantuan nèti miu sèra, èèna na ra sabaj'a hia miu. Rèngu neo rèdhi miu kahèi, lula Ama Lamatua dhu pad'elo le d'ara hua iia Na ae-ae mi dedha miu. ¹⁵ Te ngaa Ama Lamatua ka dhu hia iia èdhi Hadia èci dhu be'a titu kèna, nuka Yesus! Kab'ua Na risi aa'i ngaa-ngaa! Nèti èèna ka, èdhi aa'i-aa'i ti sama-sama peka dènge Ama Lamatua, na, “Makasi!”

☆ **9:10** Yesaya 55:10

10

Paulus siri iisi na, lula sasab'a-la'a na hia Kristus

¹ Ja'a, Paulus, ka dhu suri sasuri ne. Tatu abhu nèti miu dhu pangee, na, ladhe ja'a sama-sama dènge miu, ja'a makae padhai lii paled'a. Te ngaa ladhe miu dènge boe ja'a, na, ja'a bani padhai lii dhu pa'abhe boe. Sèmi èèna ka, si? Aa te ngaa, ja'a dhu pasanèd'e le miu, na, Kristus ne dhu lii mako dènge d'ara hua iia mi dedha miu.

² Te ngaa abhu cahag'e nèti miu dhu ro'o boe nanene lii ja'a. Rèngu peka, tatao ji'i beda boe dènge tatao dhèu leo ètu rai-haha ne. De ladhe ja'a dhiu, ele boe ja'a padhai lii dènge rèngu pake boe pa'abhe. Nèti èèna ka, ja'a peka mema dènge miu aa'i-aa'i mi, sèna ka ladhe ja'a d'ai èèna, ja'a tao heka lii taka dènge rèngu. ³ Masi ka èdhi se dhèu rai-haha, te ngaa ladhe èdhi pab'ala lii dènge dhèu leo, èdhi pakadhii boe, sèmi dhèu ètu rai-haha ne dhu tadhe boe Ama Lamatua. ⁴ Ladhe èdhi patao dènge dhèu, baku bhèlu, te rèka èdhi sama boe dènge rèka dhèu rai-haha ne. Aa ladhe èdhi patao dènge dhèu kètu hadhu, na, èdhi unu koasa Lamatua, dhu bisa palaho ngangee rèngu. ⁵ Koasa Lamatua bisa palaho aa'i ngangee dènge tatao dhu palab'a dènge Lamatua, dhu tao dhèu ho ro'o boe tadhe Lamatua. Koasa Nèngu kahèi bisa pad'elo j'ara, ho gati j'ara ngangee èdhi dhu dhu, dènge j'ara ngangee dhu hui. Dènge j'ara ne'e, èdhi bisa pangee madhutu a'aj'a Kristus.✧ ⁶ Ae ka nèti miu mulai d'èi nanene Kristus, aa tao madhutu dad'èi

✧ 10:5 Roma 12:2

Na aa'i-aa'i. Te ngaa abhu cahag'e nèti miu dhu ro'o boe nanene Ne. De ji'i dhu pa'èra le ho huku si.

⁷ Miu d'èi laladhe ngaa dhu ladhe mèdhi ètu li'u di. Te ngaa miu hud'i ladhe ku d'ara dhèu. De ladhe dhèu pangee, na, nèngu dhèu pajuu-paleha Kristus, sanèd'e paie-iie, te ji'i se dhèu pajuu-paleha Kristus kahèi, sèmi nèngu. ⁸ Ele boe miu pangee, na, ja'a padhai lii ae risi eele lula-nèti koasa dhu ji'i abhu nèti Lamatua. Sèmi èèna ka, si? Aad'o! Te Lamatua hia koasa èèna ho pa'èra miu, aa pa'ele iie boe miu. De ja'a soro tèke eele boe dhèu dhu pamakae ja'a, lula rèngu pa'ele iie sasab'a-la'a ja'a. ⁹ Ja'a neo boe pamadha'u miu dènge sasuri ja'a sèra.

¹⁰ Te ngaa dhèu sèra peka, na, “Baku pusi-pahae dènge Paulus. Te masi ka isi sasuri na bia dènge sakaa, te ngaa ladhe patoo madha, nèngu roe aala-aala, aa lii padhai dhu dènge boe koasa.”

¹¹ Te ngaa sèna ka dhèu dhu padhai lii omo koso sèra re'a, na, ngaa dhu ji'i suri ètu d'ara sasuri nèti kaj'èu, beda boe dènge ngaa dhu ji'i peka-padhai, ladhe ji'i ètu talora aae miu.

¹² Dhèu sèra sa d'èi padedha iisi, peka na, rèngu ka dhèu pajuu-paleha dhu kapai nèti Kristus. Ji'i bani boe pasoro ngi'u ji'i dènge dhèu sèmi sèra. Me'a, sina ma? Ele boe ji'i se èra boe sama sèmi rèngu! Dhèu sèmi sèra sa, dhodhoka tenge dhèu dhu sama sèmi rèngu di. Sèna ka rèngu pa'èra èci dènge èci, lula rèngu se ca ropa! Gagoa ra sèmi èèna ka! ¹³ Aa te ngaa ji'i padedha boe iisi, ladhe dènge boe kolo-kapua na. Ji'i dhoka padhai lii sèmi èèna lula-

nèti sasab'a dhu Lamatua pangèd'u mi ji'i. Ngaa dhu ji'i tao hia miu sèra, dhoka tao madhutu ngaa dhu Lamatua pua ji'i sab'a. Te ji'i sab'a boe dhu leo nèti èèna. ¹⁴ Dhu lèke ka, ji'i se padhai lii karisi boe, lod'o ji'i koa-kad'iri miu. Te ji'i ka dhu mai lole Lii Lolo Be'a Kristus hia miu. Ka miu sèmi mere lii padhai ji'i kahèi. Ladhe Lamatua pua boe ji'i, te ngaa ji'i koa-kad'iri miu, na, èèna mema lèke boe. ¹⁵ Ladhe dhèu leo ka dhu sab'a, na, ji'i padedha boe iisi, peka na, èèna rui-j'aj'èra ji'i na. Te madhutu mola-mola na, parcaya miu hud'i asa tabha èra. Dènge j'ara ne'e, rui-j'aj'èra ji'i ètu dedha miu karèi nèti uru ka asa tabha taruu. ¹⁶ Hèia ji'i bisa la'a peka-padhai Lii Lolo Be'a Kristus asa era-era dhu pakaj'èu nèti era miu, dhu abhu mèka dhèu sab'a ètu era sèra. Dènge j'ara ne'e, sasab'a ji'i patogo boe dènge sasab'a dhèu dhu ra pakako le ètu èèna.

¹⁷ Te abhu ètu d'ara Sasuri Mola-Mèci Ama Lamatua, dhu suri, na, "Ladhe dhèu neo pad-edha iisi, na, hud'i padedha iisi dhoka lula-nèti Kètu èdhi, Ama Lamatua di."☆ ¹⁸ Ladhe abhu ca dhèu dhu padhai lii dedha lula-nèti mamuri nèngu unu na, èèna sasoa na hèb'a-hua. Te ngaa ladhe Lamatua ka dhu koa-kad'iri dhèu ne'e, heka lèke kèna!

11

Dhèu pajuu-paleha Kristus dhu mola, dènge dhu mola boe

¹ Ja'a neo padhai lii sama sèmi dhèu goa. De miu nanene sèku! Lii ja'a sèmi ne'e ka: ² ja'a

☆ **10:17** Yermia 9:24

nuka sèmi ama miu, aa miu nuka sèmi ana bhèni ja'a dhu dhèu lii d'ai le. Dhèu dhu lii d'ai miu èèna, nuka Kristus. Ka ja'a ate sale boe miu, sèna ka ladhe d'ai lod'o miu kab'i, miu kalora iisi era. Hèia ja'a j'aga miu, sèna ka dhèu leo baku gagai miu, ho pa'ele iie parcaya miu. ³ Ne'e ne miu madhutu j'ara mamuri Kristus dènge d'ara mola. Te ngaa ja'a madha'u, mage dhoka dhèu tipu rare, miu sèna ka miu piku eele nèti j'ara mola èèna, nuka sèmi uru èèna mege tipu nare Hawa. Mege ne bisa tipu sèmi èèna, lula nèngu baki nèti kapod'e-kabèli!✧ ⁴ Ladhe lod'o-lod'o miu paraga dènge dhèu sèmi sèra sa, ho ra aj'a-nori miu lula-nèti Yesus ropa leo dhu sama boe dènge Yesus dhu ji'i aj'a-nori miu, na, tasamia ka miu lèka lii padhai ra? Uru èèna, miu bhoke le d'ara miu ho sèmi mere Roh Mola-Mèci Lamatua, sèna ka Na ator miu. Te ngaa tasamia ka limuri ne, miu neo hari sèmi mere roh ropa leo èci? Uru èèna, miu lèka Lii Lolo Be'a Kristus dhu ji'i aj'a miu. Te ngaa tasamia ka limuri ne miu parcaya hari a'aj'a ropa leo?

⁵ Dhèu se padedha iisi ra, peka na, rèngu ka dhèu pajuu-paleha Lamatua dhu kapai risi. Madhutu ngangee miu, hak rèngu se risi nèti hak ja'a, do? Aad'o! Ja'a pake boe ngangee sèmi sèra.

⁶ Masi ka ja'a d'èlu-mèu boe ètu d'ara lii padhai pake lii dedha, te ngaa ke'a mèu sasoa nèti ngaa dhu ja'a padhue-padhai. Miu dhu me'a le j'ara se'e, lula ja'a peka pahari-pahari le dènge miu.

⁷ Lod'o ja'a aj'a miu Lii Holo-Nori Ama Lamatua, ja'a manèngi boe miu ogo-oru hia ja'a.

✧ **11:3** Lii Lolo dhu Uru Tèka 3:1-5, 13

Ja'a tao iisi nuka sèmi ana iiki sa, sèna ka bisa ded'e padedha miu. Teko-teko nèti j'ara ne'e ka miu neo pasala ja'a, do? ⁸ Te dhèu parcaya nèti juma'at era leo sèra ka dhu tago ja'a, sèna ka ja'a bisa ladhe-leru miu. Ne'e èci èèna ka dènge ja'a kore nèti rèngu ho soru-bara miu. ⁹ Lod'o ja'a bera-bera dènge miu, ladhe ja'a parluu ngaa-ngaa, na, ja'a manèngi boe miu, aa pabia boe miu. A'ari èdhi dhu mai nèti propensi Makedonia ka dhu soru-bara ja'a. Te ngaa ja'a pabia kèdhi mèka miu, aa bèli-camèd'a ja'a pabia boe miu sèmi èèna kahèi. ✧ ¹⁰ Lii Holo-Nori Kristus ne lèke tare'a-re'a. Ja'a lèka mèu, na, lii padhai ja'a lèke kahèi, lula ja'a pa'èki dènge Kristus. Abhu boe ca dhèu sa ètu propensi Akaya dhu bisa kutu hèb'a ja'a, aa kai ja'a sèna ka baku padhai lii padedha, peka na, ja'a pabia boe miu sèmi èèna. ¹¹ Nga tao ka ja'a peka sèmi ne'e? Ele boe, lula ja'a sue boe miu, do? Masi ka miu pangee sèmi èèna, te ngaa Ama Lamatua ne'a, na, ja'a sue miu.

¹² J'ara-j'ara dhu ja'a tao kèdhi le, ja'a tao taruu. Dènge sèmi èèna, dhèu dhu tema pad-edha iisi, peka na, tatao rèngu sèra èci èèna ka dènge tatao ji'i, na, padhai lii rèngu dènge boe kolo-kapua. ¹³ Rèngu peka, na, Lamatua ka dhu pajuu-paleha rèngu. Rèngu se, dhèu sab'a dhu d'èi leko-monya dhèu! Dhèu se tao iisi ra nuka sèmi dhèu pajuu-paleha dhu lèke nèti Kristus. Aa te ngaa rèngu se dhoka padhai lii hèb'a-hua! ¹⁴ Miu baku cag'ag'a! Te dhèu aae

✧ 11:9 Pilipi 4:15-18

nidhu kahèi tao iisi na sama sèmi ana-ana pajuu Ama Lamatua nèti sorga dhu nèti saraa aa d'ara be'a. ¹⁵ Nèti èèna ka, miu baku malaa ladhe dhèu sab'a na neo tao iisi ra nuka sèmi dhèu dhu sab'a dènge d'ara mola. Sanèd'e, te èèna na Ama Lamatua b'ala bhabhelu-katub'a rèngu.

Dhèu pajuu-paleha Kristus dhu lèke, pasae j'aj'èra rupa-rupa lod'o ra peka-padhai lula-nèti Lamatua Yesus

¹⁶ Ladhe mo'o, na, ja'a padhai lii hari ciki sama sèmi dhèu goa. Te ja'a neo padhai lii padedha iisi ciki. ¹⁷ Dhu ja'a suri padedha iisi ne, dhoka neo padhai lii sama sèmi dhèu goa sa. Te lii padhai ja'a ne kapua na nèti boe Lamatua èdhi. ¹⁸ Abhu dhèu ae dhu d'èi ded'e padedha ngi'u ra madhutu tatao dhèu rai-haha ne. De ja'a neo padhai lii padedha iisi kahèi sama sèmi rèngu. ¹⁹ Te miu dhu pangee, na, ngangee miu mola ladhe paraga dènge ca dhèu dhu kahadhu bia, na, miu soro tèke ne, si? ²⁰ Ladhe dhèu leo tao miu madhutu dad'èi rèngu, na, miu soro tèke si. Nuka sèmi: ladhe dhèu tao miu sèmi ènu sa, miu soro tèke ne, do? Ladhe abhu dhu mana'u mèdha miu, miu soro tèke ne, do? Ladhe abhu dhèu tipu miu, miu soro tèke ne, do? Ladhe dhèu tao iisi nuka sèmi dhèu kapai, aa pahahe miu nuka sèmi ana iiki sa, na, miu soro tèke ne, do? Sèmi èèna kahèi, ladhe abhu dhèu dhu tèb'e miu, na, miu soro tèke ne sène. ²¹ Te ngaa baku nasa! Te ja'a makae, lula ji'i roe aala-aala. Te ji'i lake ngare boe tao sèmi èèna, sama sèmi dhèu sèra tao mi dedha miu.

Te ngaa ladhe rèngu neo padedha iisi lula ngaa sa, ja'a bani padedha iisi sèmi èèna kahèi. (Te ngaa baku bhèlu, te ja'a padhai lii sèmi dhèu goa na!) ²² Rèngu se dhèu Ibrani tare'a-re'a, do? Oo! Ja'a kahèi dhèu Ibrani. Rèngu dhèu Isra'el, do? Oo! Ja'a kahèi. Rèngu sèra ana-èpu Abraham, do? Oo! Ja'a kahèi. ²³ Rèngu sèra dhèu sab'a hia Kristus, do? Oo! Ja'a kahèi sèmi èèna. (Baku bhèlu, te ja'a padhai lii paleko ne!) Mema, ja'a peka na, ja'a sama sèmi rèngu. Aa te ngaa ja'a risi nèti rèngu. Te ja'a sab'a bia risi. Ra bèdho ja'a ae risi. Ra game ja'a ae risi. Ja'a kahèi oe madhe pahari-pahari ae risi nèti rèngu. ☆ ²⁴ Ètu d'ara adhe-aai dhèu ja'a, dhèu Yahudi, ra hake paparu ja'a lèmi hari. Lod'o-lod'o ra hake paparu ja'a, na, ra hake tèlu nguru ceo hari pake gui. ☆ ²⁵ Tèlu hari, dhèu hake ja'a pake aj'u. Ca tèka dhèu pèci neo pamadhe ja'a. Ja'a molo dènge kapa tèlu hari. D'ara ca mèu ca mèda, ja'a leb'o-leb'o ètu d'ara dhasi. ☆ ²⁶ Ja'a laku kaj'èu asa mia-mia pahari-pahari. Ètu d'ara kakako ne, ja'a paraga dènge j'aj'èra rupa-rupa, dhu tao ja'a oe madhe. Nuka sèmi: nèti èi aae lala ètu d'ara loko aae, nèti parapo, nèti dhèu ja'a dhèu Yahudi, nèti dhèu Yahudi boe, aa nèti dhèu dhu tao ngi'u ra sama sèmi a'ari dhèu parcaya, aa te ngaa rèngu lekomonya. Ja'a oe madhe kahèi ètu talora lèu, ètu d'ara kota, dènge era dhèu pea boe. ☆ ²⁷ Ja'a

☆ **11:23** Lii Lolo nèti Dhèu Pajuu-paleha 16:23 ☆ **11:24** Lole Hari J'ara-j'ara Mamuri 25:3 ☆ **11:25** Lii Lolo nèti Dhèu Pajuu-paleha 16:22, 14:19 ☆ **11:26** Lii Lolo nèti Dhèu Pajuu-paleha 9:23, 14:5

sab'a bia, aa paraga dènge sasusa ae-ae. Lod'o ae ka dhu ja'a bisa boe bhèj'i. Ja'a manganga dènge koko-kamango kahèi. Pahari-pahari ku'a boe ngaa-ngaa. Abhu kahèi lod'o dhu ja'a unu boe mèdha-papake, ka maringi oe madhe. ²⁸ Aa ladhe mo'o boe ige j'ara se'e, na, ige sèmi ne'e ka: te bèli-bèli ja'a j'aj'i ngangee kapai, lula ngee kèdhi a'ari èdhi dhèu parcaya dhu pakaboko ètu mia-mia. ²⁹ Ladhe abhu dhèu dhu rasa roe-bhilu dhu bisa boe sab'a ngaa-ngaa, na, sanèd'e ja'a. Te ja'a sèmi èèna kahèi. Ladhe abhu dhèu dhu dadugu dhèu-dhèu parcaya sèna ka tao j'ara karehe sama-sama dènge rèngu, na, ja'a makae, aa nasa.

³⁰ Ladhe ja'a neo padedha iisi, na, be'a risi ja'a padedha iisi lula-nèti j'ara-j'ara dhu pad'elo rare ja'a. Tare'a! ³¹ Kètu èdhi Yesus, dènge Ama Na, Ama Lamatua re'a, na, ja'a monya boe. Dhu lèke, ladhe dhèu koa-kio Ne toke d'ai mia-mia.

³² Conto nuka sèmi, uru èèna ètu kota Damsik, gubernur nèti dhèu aae Aretas pua dhèu mate ho kèpe ja'a ètu hèb'a tedhe kota. ³³ Te ngaa angalai ja'a pamaso ja'a asa d'ara karogo èci. Ka ra dulu ja'a dènge dhari re li'u tembok kota. Hèia gubernur kèpe nare boe ja'a. De sanèd'e, ladhe ja'a mesa-mesa ku, tatu bisa boe, si?✠

12

Paulus ladhe nèdhi ngaa èci, nuka sèmi tanila sa

✠ **11:33** Lii Lolo nèti Dhèu Pajuu-paleha 9:23-25

¹ Ladhe miu mo'o, na, ja'a padedha iisi hari ciki, masi ka gaguna aad'o. Te ngaa ja'a neo peka dènge miu j'ara-j'ara dhu Lamatua èdhi pad'elo le dènge ja'a ètu d'ara tanila. ²⁻⁴ Ja'a tadhe ca dhèu unu Kristus. Canguru èpa tèu dhu la'e, abhu dhu ded'e ne asa dedha-liru dhu dedha aae. Te ngaa ja'a ke'a boe, na ca'e dènge ngi'u aae, do dhoka roh nèngu di. Dhodhoka Lamatua di ne'a. Ja'a ke'a kahèi, na, ropa ded'e ne asa era hua iia Lamatua èèna, nèngu tadèngi lii padhai dhu be'a titu kèna, dhu dhèu rai-haha bisa boe peka-padhai. ⁵ De mi dhèu sèmi èèna, ja'a neo padhai lii padedha. Te ngaa ja'a ko'o boe padedha iisi lula-nèti ngi'u ja'a unu ku. Ja'a ded'e dhoka raroe-bhilu ja'a, aa j'ara-j'ara dhu ja'a bisa boe tao kore. ⁶ Ladhe ja'a neo padedha iisi, na, ja'a parluu boe monya, te ja'a dhu dènge j'ara ae dhu lèke, dhu ja'a bisa peka-padhai. Te ngaa ja'a mau-mau, sèna ka dhèu baku pangee, na, ja'a dènge kolo-karisi nèti ngaa dhu rèngu tadèngi aa ladhe rèdhi nèti ja'a. ⁷ Risi-risi hari, Lamatua dhu pad'elo le dènge ja'a j'ara-j'ara dhu kapai titu kèna.

Te ngaa ja'a abhu susa kahèi, sèna ka ja'a baku pamone. Te dhèu aae nidhu pua ana pajuu na èci, ho mai kakèj'i taruu ja'a, nuka sèmi dhudhu dhu pakèj'i ètu d'ara isi ja'a ne. Waa! Ja'a j'èra titu kèna! ⁸ Tèlu hari kèna, ja'a manèngi sèna ka Ama Lamatua pakaj'èu eele j'aj'èra ne nèti ja'a. ⁹ Te ngaa Lamatua peka na, "Ja'a pad'elo le d'ara hua iia Ja'a mi èu, de èèna d'ai le, sèna ka èu me'a, na, nèti d'ara raroe ka koasa Ja'a asa tabha." Nèti èèna ka ja'a d'èi padedha iisi

ètu d'ara raroë ja'a, sèna ka ja'a ke'a, na, koasa Kristus ètu d'ara mamuri ja'a. ¹⁰ Nèti èèna ka, ladhe a'èra ja'a mesa ku bisa boe sab'a ngaa èci sa, na, d'ara ja'a mau-mau sène. De ropa dhèu pahahe ja'a, do pasusa ja'a, do paj'èra ja'a, do game ja'a, lula ja'a j'aj'i dhèu unu Kristus, na, d'ara ja'a mau-mau sène. Te ladhe ja'a mesa ku bisa boe, na, ja'a abhu koasa nèti Kristus, ho bisa èra tao j'ara sèra.

Paulus j'aj'i ngangee, lula tatao dhèu parcaya ètu Korintus

¹¹ Miu mamuri nuka sèmi me'a boe, na, Lamatua pua nèdhi mèka ja'a dhiu peka-padhai dènge miu. Nèti èèna ka, mo'o do mo'o boe, ja'a ako padhai lii ciki sèmi dhèu goa. Madhutu iia-iia na, miu se'e ka dhu padhai lii padedha ja'a. Ja'a ne mema dènge boe kab'ua, te ngaa ladhe pasoro ja'a dènge “dhèu kapai sèra” dhu peka na, Lamatua pua-paleha rèngu, na, rèngu sèra risi boe ja'a.

¹² Ladhe Lamatua pua dhèu ho lole lula-nèti Nèngu, dhèu ne tao tadha malaa rupa-rupa pake koasa, sèna ka j'aj'i mi tadha, na, Lamatua ka dhu pua-paleha nèngu. Te ngaa baku bhèlu, te lod'o ja'a ètu talora aae miu, ja'a tao tadha malaa kahèi sèmi sèra. Aa ja'a sab'a mau-mau.

¹³ Te ngaa baku nasa! Dhodhoka ca j'ara di, dhu ja'a tao boe ètu talora miu, dhu dhèu leo tao ètu juma'at leo. Nuka ja'a manèngi boe miu ogo ja'a.

¹⁴ Sèmi ne'e! Ja'a dhu tèlu hari kèna pa'èra kore le ho dhiu ngad'o miu. Ja'a parluu boe miu ogo mamuri ja'a. Ja'a ko'o boe mèdha-panyau

miu kahèi. Te madhutu ad'a èdhi, lèke boe ladhe ana iiki tèka mèdha-panyau hia ina-ama ra. Dhu lèke nuka ina-ama ka dhu sadia tèke mèdha-panyau hia ana niki ra. De ja'a parluu boe ladhe miu sadia tèke mèdha-panyau hia ja'a, te miu se sama sèmi ana-ana ja'a! Dhu ja'a parluu, dhoka mamuri dènge sasue miu. ¹⁵ Ja'a d'èi hèli mèdha hia miu. Ja'a d'èi sab'a bia kahèi, sèna ka miu bisa mamuri madhutu dad'èi Lamatua. Ladhe ja'a sue miu d'ai seli, na, miu hud'i sue ja'a sèmi èèna kahèi. Nga tao ka miu papènyi sasue miu? Lèke boe, sina ma?

¹⁶ Ètu talora miu, abhu dhu peka na, ja'a pabia boe miu. Te ngaa abhu kahèi dhu peka na, ja'a dhèu dhu mèu pakapod'e miu, sèna ka miu madhutu dad'èi ja'a. ¹⁷ De tasamia? Ele boe dhèu dhu ja'a pua dhiu asa miu sèra, tipu rare miu, do? Aad'o! ¹⁸ Te ja'a dhu pamako Titus ho dhiu asa miu. Ja'a pua a'ari dhèu parcaya èci sèna ka dhiu palere dènge Titus kahèi. Titus pakapod'e miu, do? Aad'o, si? Te Titus dènge ja'a ne, ca ropa. Ji'i sab'a j'ara dhu sama, te ngangee ji'i dua mi sama kahèi.

¹⁹ A'ari dhu pasue! Tao-tao miu dhu pangee, na, ji'i siri iisi ji'i ètu madha miu, do? Aad'o! Te aa'i-aa'i dhu ji'i peka-padhai se, Ama Lamatua dhu ne'a le. De ji'i bisa boe pahuni ngaa-ngaa nèti Nèngu. Ji'i pa'èki kahèi dènge Kristus. Lula ji'i sue miu, nèti èèna ka aa'i-aa'i dhu ji'i tao sèra, sèna ka bisa pa'èra miu.

²⁰ Bèli-camèd'a, ladhe ja'a j'aj'i dhiu ngad'o miu, ja'a pangee mage dhoka miu j'aj'i boe sama sèmi dad'èi ja'a. Te mage dhoka abhu

dhu patao-palaha, d'èi boe dhèu karisi nèngu, tèka d'ara, abhu dhu pangee dhoka mamuri nèngu mesa na, abhu dhu pa'ele iie kolongara dhèu, abhu dhu padhai-kakoli dhèu, abhu dhu padedha iisi, aa abhu dhu maruru jahu lulu-lulu. Mage dhoka ja'a kahèi j'aj'i boe sama sèmi dad'èi miu. ²¹ Ladhe ja'a dhiu ka asa miu, ja'a j'aj'i ngangee, lula tatao-tatao miu. Mage dhoka Ama Lamatua neo pamakae ja'a ètu madha miu. Mage dhoka ja'a pabia dhèu, lula, nèti miu abhu dhu mamuri ètu d'ara bhelu-katub'a era, te ngaa ele-ho'a boe, sèna ka madhutu j'ara mola nèti Lamatua. Rèngu se dhèu kaj'alu! Te abhu dhu ad'u j'ara makae dènge mone do bhèni dhu dhèu èmu nèngu boe. Ra ad'u-ue j'ara makae rupa-rupa dhu re'a heka makae d'ara.

13

J'aga paie-iie mamuri miu

¹ De ne'e ne kali ka tèlu kèna ja'a neo dhiu ngad'o miu. Ladhe abhu dhu neo galaa dhèu, na, baku bhèlu atora na. Te Sasuri Mola-Mèci Ama Lamatua dhu suri, peka na, “Ladhe abhu dhu neo galaa dhèu èci, hud'i dènge ku dua do tèlu sakasii dhu lii èci, heka sèmi mere kèna. Te ladhe abhu boe lii èci sèmi èèna, baku sèmi mere lii galaa èèna.”[☆] ² Lod'o dhu ja'a dhiu kali ka dua asa miu uru èèna, ja'a pasanèd'e le dhèu dhu mamuri ètu d'ara bhabhelu-katub'a sèra. Limuri ne, ja'a pasanèd'e hari rèngu sama-sama dènge dhèu aa'i-aa'i dhu mamuri ètu d'ara

☆ **13:1** Lole Hari J'ara-j'ara Mamuri 17:6, 19:15

bhelu-katub'a sèra. Nuka sèmi uru èèna, dhu ja'a peka kore le, na, ladhe ja'a j'aj'i mai hari, ja'a soro tèke boe rèngu sèra.

³ Miu tenge bukti, dhu peka na, Kristus padhai lii re ja'a. Ladhe Kristus neo ator miu, Na tao dènge koasa kapai ètu talora aae miu. Te Nèngu sab'a boe dènge roe. ⁴ Lod'o dhèu pamadhe Ne ètu aj'u palolo-palèbha, mema Na roe aala-aala, lula Na patalale eele koasa Na. Te ngaa Ama Lamatua pangèd'u le Kristus koasa, hèia Na mamuri hari le. Ka masi ka ji'i j'aj'i dhèu unu Na, dhu rasa na, ji'i ètu d'ara raroe era, te ngaa Ama Lamatua hia le ji'i mamuri hiu. Nèti èèna ka, ji'i bisa ladhe-leru miu pake koasa Nèngu.

⁵ Parisa d'ara miu unu mi dhu peka na, miu parcaya tare'a mi Kristus, do aad'o. Koasa Na bisa tèdhi ètu d'ara mamuri miu, do aad'o? Uji mamuri miu sèmi èèna. Te ladhe Kristus pa'èki boe dènge miu, miu j'aj'i boe dhèu unu Na. ⁶ Ladhe miu parisa ji'i, na, miu bisa ladhe mèdhi koasa Kristus ètu d'ara mamuri ji'i. Dènge j'ara ne'e, ji'i lolos. ⁷ Ji'i sabaj'a kahèi manèngi Ama Lamatua, sèna ka miu baku manahu asa d'ara sasala ngaa-ngaa. Ji'i pusi-pahae boe dhèu d'èi, do d'èi boe, nèti sasab'a-la'a ji'i. Te ngaa ji'i d'èi ladhe miu tao dhu lèke, masi ka dhèu cahag'e tule eele ji'i. Masi ka dhèu tule eele ji'i sèmi èèna, ngaa-ngaa tao boe. ⁸ Te ji'i bisa boe tao ngaa-ngaa, ho lab'a j'ara dhu lèke. Ji'i nge'a dhoka tao dhu lèke di. ⁹ Ladhe miu j'aj'i èra, aa ji'i j'aj'i roe èèna ka, ji'i karej'e-karae. Te ji'i sabaj'a, ho manèngi Lamatua tao pamèci miu. ¹⁰ Nèti èèna ka, masi ka ja'a pakaj'èu dènge miu, ja'a

suri tèke le j'ara se'e se, ho ladhe d'ai ka lod'o ja'a dhiu, ja'a tao heka lii sakaa dènge miu. Ja'a j'aj'i dhèu pajuu-paleha Lamatua èdhi. Te ngaa Na pangèd'u hak dènge koasa mi ja'a, sèna ka pa'ele iie boe miu, te ngaa pa'èra miu.

Paulus pa'èle sasuri na

¹¹ A'ari dhu pasue aa'i-aa'i! Lii ja'a dhu limuri tèka ne, dhoka lii maho'o di. Pamola j'ara aa'i-aa'i ra. Nanene paie-iie lii holo-nori ja'a. Mamuri d'ara èci. Miu èci dènge èci hud'i pabe'a-be'a. Kapua sasue nèti Ama Lamatua. Ja'a manèngi sèna ka Ama Lamatua bera-bera taruu dènge miu, aa Na soru-bara miu, ho miu mamuri padame èci dènge èci.

¹² Miu hud'i pamaho'o aa pa'uu dhu pantas dènge dhèu mola-mèci unu Ama Lamatua. Dhèu-dhèu unu Lamatua ètu se'e, pa'adhu lii maho'o kahèi hia miu.

¹³ Ja'a manèngi sèna ka Kètu èdhi, Yesus Kristus pad'elo d'ara hua iia Na mi dedha miu. Ja'a manèngi ho Ama Lamatua pad'elo sasue Na mi dedha miu. Ja'a manèngi kahèi sèna ka Roh Mola-Mèci Lamatua pad'elo d'ara be'a Na, ho hud'i laa miu mamuri d'ara èci.

Sange ne'e ka,
Paulus

Dhao Alkitab
Genesis and the New Testament in the Dhao
language of Indonesia
Kejadian dan Perjanjian Baru dalam bahasa Dhao
copyright © 2012 Unit Bahasa dan Budaya

Language: Dhao

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

526bd1ea-5f35-574c-9a7a-dabc714cb5d3